
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

ערכים בתרבות הישראלית - 59709

תאריך עדכון אחרון 14-02-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדיניות ציבורית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' גד יאיר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: gad.yair@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ג' 11:00-12:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

האידיאולוגיה הציונית הייתה בראשיתה כוח רוחני מאגד חזק דיו כדי לחולל מהפיכה של ממש, לא רק בחייהם של יחידים אלא גם בקיומם הקולקטיבי של יהודים שביקשו לעצמם זהות לאומית תחת זהותם הדתית. כוח הגיוס האידיאולוגי של חברת היישוב, ואחר כך של החברה הישראלית הוא יוצא דופן בעוצמתו בכל קנה מידה. ואולם במשך כחמישה עשורים עברה החברה הישראלית מעודף סולידאריות שאיים לחנוק את הפרטי תחתיו, למצב הנתפס בעיני רבים מן הישראלים כהתפוררות, הפרטה ואינדיווידואליזציה. הקורס ינסה לתאר שינוי דרסטי ומהיר זה, תוך עיון בתרבות ובפוליטיקה, החל משורשי האידיאולוגיה הציונית, דרך המשברים הגדולים שעברו על ישראל ועד למה שמכונה היום "פוסט ציונות". ננסה להעריך את תפקידם של המהפכים הפוליטיים מחד גיסא, ואת ההשפעות התרבותיות, בעיקר השפעתה העצומה של ארה"ב מאידך גיסא, על דיוקנה של ישראל בראשית האלף השלישי.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

הסטודנטים ירכשו ידע בסיסי במקורות הרעיוניים והפוליטיים של הציונות, אודות אופן מימושה, ואודות הויכוחים האידיאולוגיים המרכזיים שפקדו את החברה הישראלית מאז הקמת המדינה ועד ימינו.

דרישות נוכחות (%) :

חובה

שיטת ההוראה בקורס: פרונטלית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

I. הציונית האידיאולוגיה מקורות: מבוא.

II. "ודמוקרטיה יהודית".

לקריאה: ג'די טאוב, "חירות, לאומיות ודמוקרטיה: מפעלו של הרצל" מתוך טאוב מהי הציונות (תל אביב: ידיעות ספרים, 2010), עמ' 62-76.

<http://www.gaditaub.com/hblog/files/gadi-taub-whats-zionism.pdf>

III. הצעירה השירה מרד: וקולקטיב יחיד.

לקריאה: נתן זך, "הרהורים של שירת אלטרמן", עכשיו 64, גבריאל מוקד (עורך), שירה עברית בראי הביקורת, עמ' 9-22.

IV. הציונות של פרשנויות שתי: שבעקבותיה הדרכים ופרשת הימים ששת מלחמת
לקריאה:

1. עמוס עוז, "שר הביטחון ומרחב המחיה", מתוך עוז, באור התכלת העזה.
2. פואד עג'מי, מלכוד: ערביות וערבים מאז 1967, פרק ההקדמה.

V. (א') ההתנחלות ומפעל הדתית הציונות.
לקריאה: עקיבא אלדר ועידית זרטל, אדוני הארץ (תל אביב: דביר, 2004), פרק 4: "חלוץ לפני
משיח", עמ' 245-280.

VI. (ב') ההתנחלות ומפעל הדתית הציונות.

VII. 73, 77: (א' חלק) הקונצנזוס התפוררות.
לקריאה: רונן ברגמן וגיל מלצר, מלחמת יום כיפור: זמן אמת, הפרק "משימת התאבדות", עמ'
246-261.

VIII. 82', 87': (ב' חלק) הקונצנזוס התפוררות.

IX. כתחושה פוסטמודרניות.
לקריאה: פרדריק ג'יימסון: פוסטמודרניזם, או ההיגיון התרבותי של הקפיטליזם המאוחר.

X. בישראל (כתחושה) פוסטמודרניות.
לקריאה: אתגר קרת, "געגועי לקסינג'ר", "ו"צ'ור", מתוך קרת, געגועי לקסינג'ר.

XI. כאידיאולוגיה פוסטמודרניות.
לקריאה: אדוארד סעיד, אוריינטליזם, פרק ראשון, סעיף א.

XII. ציונות-פוסט.
לקריאה: בני מוריס, לידתה של בעיית הפליטים הפלסטינים, 1947-1949, פרק הסיכום.

XIII. תרבותיות-רב.
לקריאה: דניאל גוטוין, "היסטוריוגרפיה חדשה" או הפרטת הזיכרון, מתוך יחיעם ויץ (עורך), בין חזון
לרוויזיה.

XIV. סיכום.
לקריאה: גדי טאוב, "הביקורת הפוסט-ציונית" מתוך טאוב מהי הציונות (תל אביב: ידיעות ספרים,
2010), עמ' 34-61.

<http://www.gaditaub.com/hblog/files/gadi-taub-whats-zionism.pdf>

חומר חובה לקריאה:

גדי טאוב, "חירות, לאומיות ודמוקרטיה: מפעלו של הרצל" מתוך טאוב מהי הציונות (תל אביב: ידיעות
ספרים, 2010), עמ' 62-76.

<http://www.gaditaub.com/hblog/files/gadi-taub-whats-zionism.pdf>

נתן זך, "הרהורים של שירת אלתרמן", עכשיו 64, גבריאל מוקד (עורך), שירה עברית בראי הביקורת, עמ' 9-22.

עמוס עוז, "שר הביטחון ומרחב המחיה", מתוך עוז, באור התכלת העזה.

פואד עג'מי, מלכוד: ערביות וערבים מאז 1967, פרק ההקדמה.

עקיבא אלדר ועידית זרטל, אדוני הארץ (תל אביב: דביר, 2004), פרק 4: "חלוץ לפני משיח", עמ' 245-280.

VI. (ב) ההתנחלות ומפעל הדתית הציונות

רונן ברגמן וגיל מלצר, מלחמת יום כיפור: זמן אמת, הפרק "משימת התאבדות", עמ' 246-261.

פרדריק ג'יימסון: פוסטמודרניזם, או ההיגיון התרבותי של הקפיטליזם המאוחר.

אתגר קרת, "געגועי לקסינג'ר", "ו"צור", מתוך קרת, געגועי לקסינג'ר.

אדוארד סעיד, אוריינטליזם, פרק ראשון, סעיף I.

בני מוריס, לידתה של בעיית הפליטים הפלסטינים, 1947-1949, פרק הסיכום.

דניאל גוטוין, "היסטוריוגרפיה חדשה" או הפרטת הזיכרון, מתוך יחיעם ויץ (עורך), בין חזון לרוויזיה. גדי טאוב, "הביקורת הפוסט-ציונית" מתוך טאוב מהי הציונות (תל אביב: ידיעות ספרים, 2010), עמ' 34-61.

<http://www.gaditaub.com/hblog/files/gadi-taub-whats-zionism.pdf>

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %

הרצאה 0 %

השתתפות 0 %

הגשת עבודה 0 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: